

Δείκτης Αξιολόγησης 3.2: Ανάπτυξη και εφαρμογή παιδαγωγικών πρακτικών και πρακτικών αξιολόγησης των μαθητών

ΤΟΜΕΑΣ 3: ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Περιγραφή:

Ο δείκτης εξετάζει τις παιδαγωγικές πρακτικές που διαμορφώνουν τη λειτουργία της σχολικής τάξης, καθώς και τις πρακτικές αξιολόγησης των μαθητών.

Εστιάζει την προσοχή σε παραμέτρους που προσδιορίζουν την ποιότητα της παιδαγωγικής σχέσης δασκάλου-μαθητή, όπως είναι η ανταπόκριση του εκπαιδευτικού στις εξατομικευμένες ανάγκες του κάθε μαθητή, οι σταθερά υψηλές προσδοκίες του για όλους τους μαθητές και η παρακίνησή τους για την εκπλήρωση των προσδοκιών αυτών, η ενθάρρυνση των πρωτοβουλιών, ο σαφής προσδιορισμός των αρχών με βάση τις οποίες διαμορφώνεται η εκπαιδευτική διαδικασία και η διασφάλιση γενικά κατάλληλου παιδαγωγικού κλίματος.

Περαιτέρω επικεντρώνει το ενδιαφέρον στην ποιότητα της αξιολογικής διαδικασίας που αναπτύσσεται στη σχολική τάξη: η διαμορφωτική λειτουργία της αξιολόγησης για την ανατροφοδότηση της διδασκαλίας, η υιοθέτηση ποικίλων αξιολογικών μεθόδων ανάλογα με τους στόχους και το περιεχόμενο της διδασκαλίας, η συστηματική καταγραφή της επίδοσης των μαθητών και η τακτική ενημέρωσή τους για την ποιότητα της εργασίας τους, αποτελούν, μεταξύ άλλων, σημαντικά στοιχεία για την αποτίμηση του δείκτη.

Σκοπός:

Με τον δείκτη αυτό επιχειρείται η αποτίμηση των παιδαγωγικών πρακτικών και των πρακτικών αξιολόγησης των μαθητών που αναπτύσσονται στη σχολική τάξη. Με τη μελέτη παραμέτρων που προσδιορίζουν την παιδαγωγική σχέση/επικοινωνία δασκάλου-μαθητή, καθώς και την ποιότητα της λειτουργίας της αξιολόγησης (σαφές πλαίσιο εργασίας, παιδαγωγικό κλίμα, δράσεις ενίσχυσης και υποστήριξης των μαθητών, αξιοποίηση των αποτελεσμάτων αξιολόγησης για ανατροφοδότηση και βελτίωση της διδασκαλίας κ.λπ.) εντοπίζονται προβλήματα και αδυναμίες και αναγνωρίζονται ικανοποιητικά αποτελέσματα (ως απόρροια καλών πρακτικών και ομαλής λειτουργίας της σχολικής τάξης).

Ειδικό ενδιαφέρον έχει η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που αφορούν τον συγκεκριμένο δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες, όπως: Οργάνωση και συντονισμός της σχολικής ζωής, Σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών – μαθητών και μεταξύ των μαθητών, Ανάπτυξη και εφαρμογή διδακτικών πρακτικών, Αξιοποίηση, υποστήριξη και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού κ.ά.

Εξετάζεται επίσης η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη σχολική μονάδα.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας:

- Ενίσχυση της παιδαγωγικής σχέσης δασκάλου-μαθητή
- Χρήση ποικίλων μεθόδων αξιολόγησης
- Συστηματική παρακολούθηση της προόδου και ανατροφοδότηση των μαθητών για την ποιότητα της εργασίας τους
- Αξιοποίηση δεδομένων της αξιολόγησης για ανατροφοδότηση της διδασκαλίας

Μέθοδος εργασίας:

Για τη διερεύνηση των χαρακτηριστικών του δείκτη μπορούν να χρησιμοποιηθούν, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες μέθοδοι και εργαλεία:

- Αξιοποίηση σχετικών στοιχείων, που αφορούν στα επιμέρους κριτήρια του δείκτη, από το αρχείο του σχολείου (Βιβλίο Πράξεων του Διευθυντή, Βιβλίο Πράξεων Συλλόγου Διδασκόντων, καταχωρήσεις του σχολείου σε υπάρχουσες βάσεις δεδομένων κ.ά.).
- Για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, τήρηση ατομικού ημερολογίου από τον εκπαιδευτικό για την καταγραφή στοιχείων της διδακτικής διαδικασίας που συνδέονται με επιμέρους διαστάσεις ποιότητας του δείκτη: για παράδειγμα, καταγραφή των περιπτώσεων κατά τις οποίες έχει αξιοποιήσει δεδομένα αξιολόγησης των μαθητών για βελτίωση της διδασκαλίας ή για εξατομικευμένη παρέμβαση και υποστήριξη κ.λπ.
- Παρατήρηση επιλεγμένων διαστάσεων της διδασκαλίας, σχετικών με τον συγκεκριμένο δείκτη, από συνάδελφο ίδιας ή διαφορετικής ειδικότητας. Επανάληψη της διαδικασίας στην τάξη του συναδέλφου με αντιστροφή των ρόλων διδάσκοντα – παρατηρητή. Συζήτηση των δεδομένων που θα προκύψουν.
- Καταγραφή των απόψεων των μαθητών ή και των γονέων με ερωτηματολόγιο σχετικά με την ποιότητα των παιδαγωγικών πρακτικών και των πρακτικών αξιολόγησης (βλ. ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης του δείκτη).

Διαθέσιμα στο σχολείο στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη:

Από το αρχείο του σχολείου (Βιβλίο Πράξεων Διευθυντή, Βιβλίο Πράξεων Διδασκόντων, κ.λπ.) αξιοποιούνται και συνεκτιμώνται στοιχεία όπως:

- αρχεία τήρησης στοιχείων για τους μαθητές ανά μάθημα και τάξη (είδη αρχείων, είδος πληροφοριών που συλλέγονται, διαδικασίες, χρήση των αρχείων)
- αξιολόγηση μαθητών ανά μάθημα και τάξη (μορφές αξιολόγησης, συχνότητα)
- δράσεις εξατομικευμένης ή διαφοροποιημένης υποστήριξης σε μαθητές (μορφές δράσεων, συχνότητα, πλήθος συμμετεχόντων μαθητών)
- κανονισμοί λειτουργίας σχολικής τάξης (περιεχόμενο, τρόποι εφαρμογής)
- τρόποι διάχυσης της ενημέρωσης προς γονείς και μαθητές, όπως ενημερωτικό δελτίο, πίνακες ανακοινώσεων, σχολική ιστοσελίδα, τηλεφωνικές επαφές (μορφές, περιεχόμενο, συχνότητα).

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης του δείκτη:

	1	2	3	4
Ο εκπαιδευτικός και οι μαθητές συνδιαμορφώνουν το πλαίσιο και τον κανονισμό λειτουργίας της τάξης.				
Ο εκπαιδευτικός φροντίζει για την οργάνωση της παιδαγωγικής επικοινωνίας. Διαμορφώνει στην τάξη κλίμα αλληλοκατανόησης, δείχνει σεβασμό στην προσωπικότητα του μαθητή, αντιμετωπίζει με διακριτικότητα ζητήματα πειθαρχίας που τυχόν παρουσιάζονται, ρυθμίζει συγκρούσεις με ορθολογική επιχειρηματολογία.				
Στην τάξη καλλιεργείται κλίμα συμμετοχικότητας, συνεργασίας και συλλογικότητας. Ο ρόλος που υιοθετεί ο εκπαιδευτικός κατά τη διδασκαλία (π.χ. ρόλος συντονιστή) βοηθάει προς αυτή την κατεύθυνση.				
Ο εκπαιδευτικός ενθαρρύνει και επιβραβεύει άμεσα τη συνεισφορά του κάθε μαθητή στη μαθησιακή διαδικασία σε συνδυασμό με προηγούμενες επιδόσεις του.				
Ο εκπαιδευτικός χρησιμοποιεί ποικιλία ή συνδυασμό μεθόδων/τεχνικών αξιολόγησης ανάλογα με τους στόχους και το περιεχόμενο του μαθήματος.				
Χρησιμοποιούνται τρόποι συστηματικής καταγραφής των αποτελεσμάτων αξιολόγησης των μαθητών με στόχο την αποτελεσματικότερη αξιοποίησή τους για τη βελτίωση της ποιότητας των διαδικασιών διδασκαλίας και μάθησης.				
Τηρούνται αρχεία με στοιχεία που αφορούν την ποιότητα της εργασίας, την πρόοδο, τα επιτεύγματα ή τα προβλήματα στην επίδοση των μαθητών (όχι μόνο αριθμητικά, αλλά και περιγραφικά).				
Οι μαθητές ενημερώνονται τακτικά για την ποιότητα της εργασίας τους, τις επιδόσεις τους και την πρόδό τους.				
Οι μαθητές συζητούν με τους εκπαιδευτικούς σχετικά με την πρόδό τους και οι απόψεις τους λαμβάνονται υπόψη.				
Οι πληροφορίες που προκύπτουν από τις ενδιάμεσες αξιολογήσεις αξιοποιούνται για την ανατροφοδότηση της διδασκαλίας και τη βελτίωση των μαθητών.				

Παρακολουθείται η ατομική πρόοδος του μαθητή (ή ομάδων μαθητών) και αναπτύσσονται δράσεις εξατομικευμένης ή διαφοροποιημένης υποστήριξης σε μαθητές.				
--	--	--	--	--

Ερωτηματολόγιο μαθητών

<p>Για την ανίχνευση της ποιότητας αυτού του δείκτη απαραίτητη κρίνεται και η γνώμη των μαθητών που αποτυπώνει πώς οι ίδιοι αντιλαμβάνονται την προσπάθεια του διδάσκοντος, κατά πόσο πείθονται για τη σκοπιμότητα και την αποτελεσματικότητα της και συμμετέχουν με συγκατάβαση και ενδιαφέρον στη μαθησιακή διαδικασία.</p> <p>Οι σχετικές ερωτήσεις έχουν ως θέμα τους το περιεχόμενο της διδασκαλίας, τη διδακτική μέθοδο και τις πιθανές δυσκολίες των ίδιων των μαθητών και ΟΧΙ το πρόσωπο του διδάσκοντος.</p>				
Πόσο ευχαριστημένοι είστε από:	1	2	3	4
Το μάθημα που παρακολουθήσατε.				
Την επεξήγηση των δύσκολων σημείων του μαθήματος.				
Την ενθάρρυνση που σας παρείχε ο εκπαιδευτικός κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας.				
Τις ευκαιρίες να συμμετάσχετε στο μάθημα.				
Την ατμόσφαιρα που υπήρχε κατά τη διάρκεια του μαθήματος.				
Το φόρτο εργασίας που σας ανατέθηκε για το επόμενο μάθημα.				
Τι κατά τη γνώμη σας ήταν το πιο ανιαρό στη διάρκεια του μαθήματος.				
Τι κατά τη γνώμη σας ήταν το πιο ευχάριστο στη διάρκεια του μαθήματος.				

Σημ.: Το ερωτηματολόγιο προτείνεται να δοθεί από άλλο συνάδελφο στο τέλος μιας διδακτικής ώρας στους μαθητές. Με 2-3 τέτοια ερωτηματολόγια σε διαφορετικά τμήματα ανά διδάσκοντα (εάν αυτό είναι εφικτό) μπορεί να σχηματιστεί μια σχετικά ακριβής εικόνα της γνώμης των μαθητών. Για λόγους δεοντολογίας, **τα ερωτηματολόγια των μαθητών είναι ανώνυμα και τα επεξεργάζεται ο ίδιος ο διδάσκων, ενώ επίσης ο ίδιος κρίνει τον τρόπο που επιθυμεί αυτά να αξιοποιηθούν (αυτογνωσία, διαβούλευση με άλλους συναδέλφους, συγκέντρωση όλων των αποτελεσμάτων ανά ειδικότητα και συγκεντρωτική παρουσίασή τους, κτλ.). Σε καμία περίπτωση, τα αποτελέσματα αυτά δεν θα πρέπει να νοηθούν ως ατομική αξιολόγηση του εκπαιδευτικού, αφού μπορούν, και μόνο εφόσον αυτό κριθεί σκόπιμο, να δημοσιοποιηθούν συγκεντρωτικά (και άρα ανώνυμα) για το σύνολο ή επιμέρους ομάδες των εκπαιδευτικών.**

Πρόσθετα στοιχεία

Οι εκπαιδευτικοί καθορίζουν πρόσθετα συμπληρωματικά στοιχεία και διαμορφώνουν ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της σχολικής μονάδας.

Φόρμα αποτίμησης του δείκτη: Ποσοτική αποτίμηση και αιτιολόγηση

Τομέας:				
Δείκτης:				
1	2	3	4	